

Vestland
fylkeskommune

Korleis ta ut potensialene for grøn vekst i Vestland?

Kathrin Jakobsen, seksjonssjef forskning, kompetanse og internasjonalisering

Utviklingsplan for Vestland 2020 - 2024

Eit berekraftig og nyskapande Vestland

Nullutsleppsfylke
innan 2030

Mål 1

Vestland som det leiande
verdiskapingsfylket og nasjonal pådrivar for eit
regionalisert og desentralisert Noreg

Mål 2

Klima og miljø som
premiss for samfunnsutvikling

Mål 3

Lokalsamfunn som ramme for
gode kvardagsliv i heile Vestland

Mål 4

Like mogelegheiter
til å delta i verdiskaping

Policy Learning Platform Peer Review Sector Prioritisation and the Entrepreneurial Discovery Process (EDP)

Bring the regional quadruple helix stakeholders together. Set and implement the brand “Vestland inside” and build the image of Vestland AS, the first CO2 neutral region in the world and the place where strategies and nice talks get implemented and benefited from.

You are small enough to do it, good enough to get it done, and big enough to make a difference!

Joint Peer Review Session – Session 9

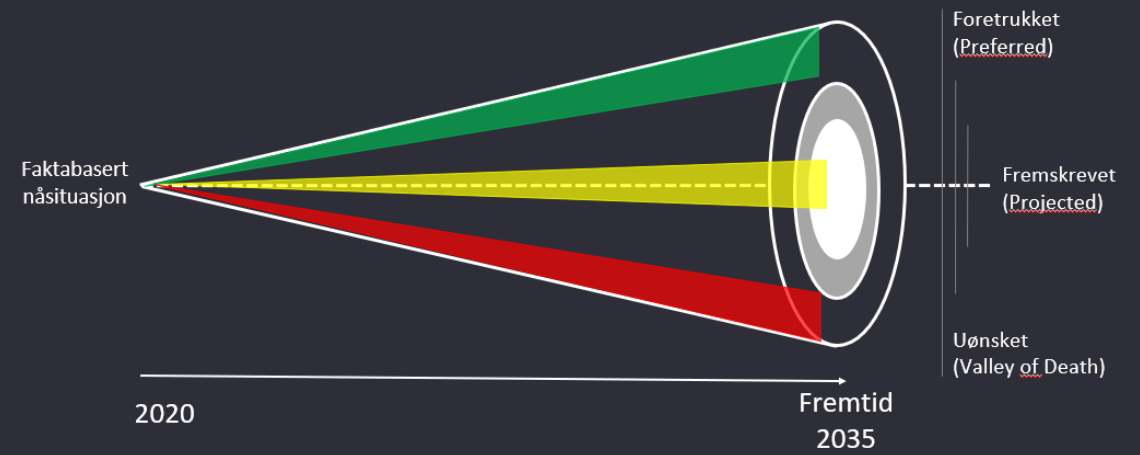
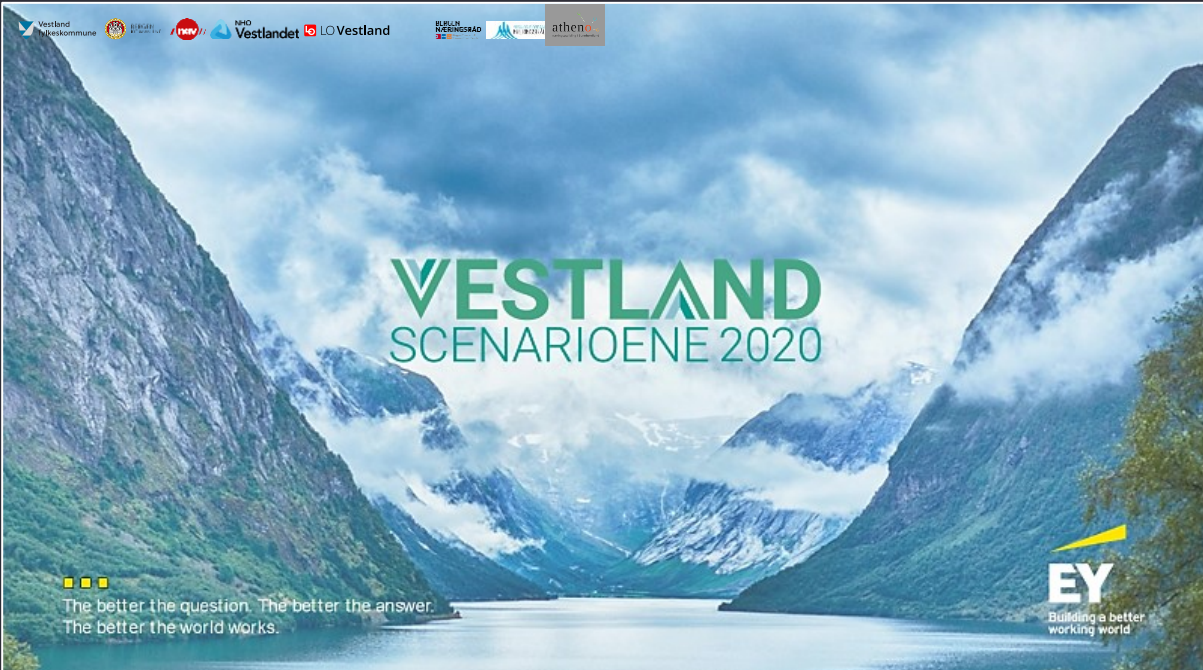
Online, 16 September 2020

**Interreg
Europe**

European Union | European Regional Development Fund

«EUs Green Deal vil transformere markedene våre og vi som en liten økonomi i en internasjonal kontekst har bare et valg – vi må bli et «showcase» for bærekraftig omstilling gjennom å bruke erfaringer, teknologi og kunnskap, fra spesielt oljeindustrien, til å utvikle nye varer og tjenester som markedet vil ha. Ser vi litt stort på det skal vi egentlig gjøre alt på nytt, men på en helt annen måte.»

 Sjømat/havbruk	 Grønn skipsfart	 Havvind	 CCS
 Mineraler og lettmetaller	 CCU	 Hydrogen	 Batterier
 Bærekraftig reiseliv	 Energisystemer	 Sirkulære modeller	

Bærekraftig verdiskaping - Regional plan for innovasjon og næringsutvikling

VISJON: Nyskapande og
berekraftig

HOVUDMÅL

Vestland er det leiande verdiskapingsfylket basert på berekraftig bruk av naturressursar, grøn næringsutvikling og innovasjon

Grøn nærings-
utvikling

Eit næringsliv i
Vestland med netto
nullutslepp i 2030

Areal til nærings-
utvikling

Rett areal til rett
føremål til rett tid

Kompetanseutvikling
i arbeidslivet

Fleire
arbeidstakarar med
rett kompetanse

Innovative og
inkluderande
samfunn

Verdiskaping og nye
grøne arbeidsplassar i
heile fylket

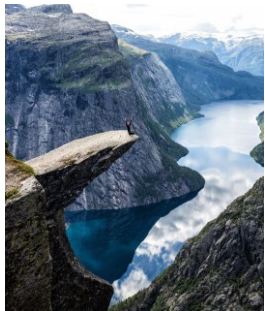

Grøn region Vestland

«Vestlandsporteføljen»

Fire regionale rapporter

Indre Vestland
8. desember

Fjordane
3. desember

Bergensregionen
29. november

Sunnhordland
1. desember

Prosjektet har hatt seks hovedmål:

Vestlandskartet for grønn næringsutvikling

Identifisere innovasjonsprosjekter med et skaleringspotensial

Avdekke samarbeidsmuligheter, konsepter og verdikjeder på tvers av regionene

Tydelige anbefalinger om hvordan virkemiddelapparatet bør rigges for best mulig å støtte verdikjeder og innovasjonsprosjekter som blir identifisert

Klare og tydelige anbefalinger til fylkets Handlingsprogram 2022-2025 for Berekraftig verdiskaping

Avdekke muligheter og barrierer for grønn utvikling i hver region

~ 4

måneder

~ 400

involverte aktører

~ 200

deltakere på workshops og innspillsmøter

~ 250+

identifiserte prosjekter

Takk til alle næringsaktører og partnerskapet som har vært involverte i dette samarbeidsprosjektet.

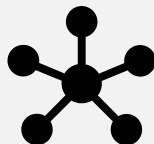

Vi er enige om at vi har unike konkurransefortrinn

Kystlinje og havner - strategisk posisjonert for alle industrier innen "hav møter land"

Verdensledende klynger

Høykompetent arbeidsstyrke, utdanningsinstitusjoner, fagskoler og forskningsinstitutter

Episenter for elektrifisering

Ledende på eksport i en rekke næringer
90 mrd NOK = 19 %

Areal til å skape ny industri

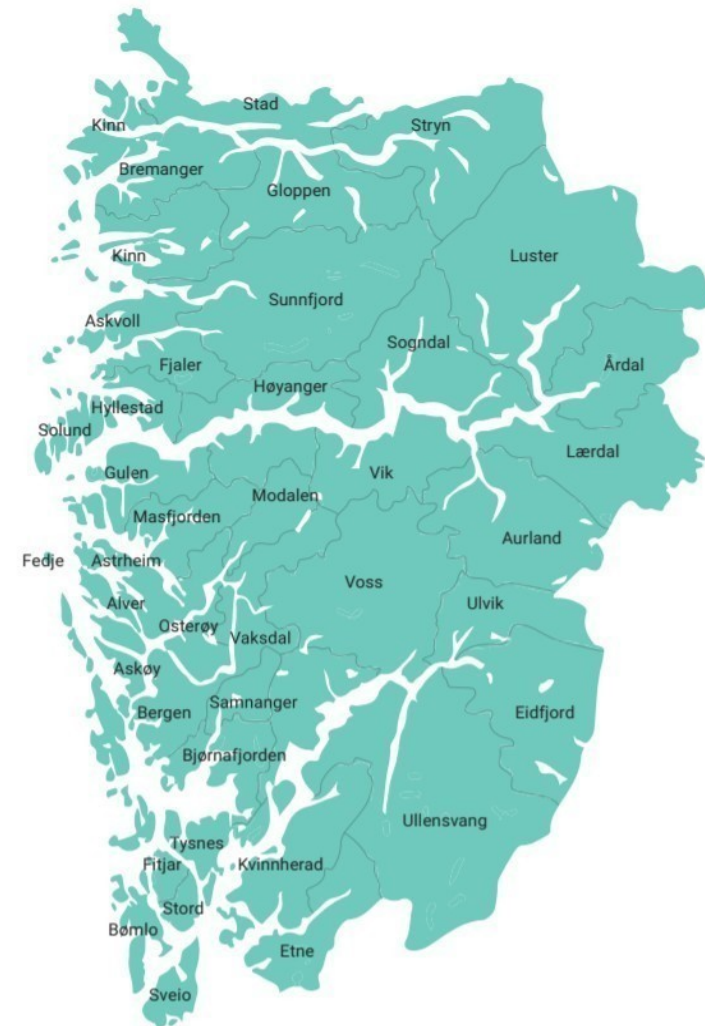
Velutviklet infrastruktur og potensial for å realisere sirkulære forretningsmodeller

Verdens vakreste fjorder og naturgitte forutsetninger som ingen andre

Kraftfylket
(Produserer 25 % av kraften)

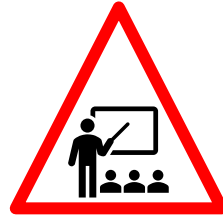
Barrierene fra Vestlandsscenarioene er i høyeste grad gjeldende – nå må hele fylket mobilisere

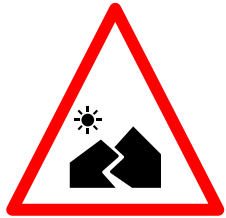
Mangel på nettkapasitet hindrer nyetablering og vekst

Manglende samarbeid på tvers av verdikjeder og geografi

For stort gap mellom forskning, utdanning og næringsliv

Tap av kompetanse og infrastruktur fra olje og gass

Nasjonale virkemidler ikke tilpasset EU

Mangler erfaring fra piloter, skalering, kommersialisering

Manglende «sense of urgency» - vi er sent ute

Hjemmemarked og reguleringer

Manglende tilgang på kompetanse – «brain drain»

Følgende kriterier ble satt opp for å vurdere de viktigste innovasjonsprosjektene i Vestland

Høyest verdiskapingspotensial og internasjonal konkurransedyktighet

Bidrar til å realisere de nye, grønne verdikjedene

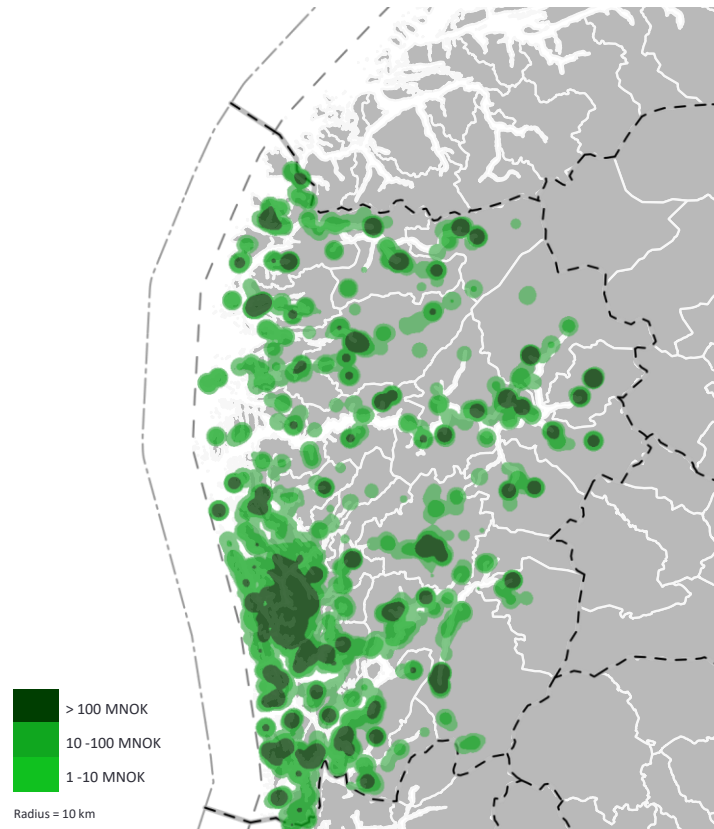
Høyest multiplikatoreffekt gjennom industriell symbiose og infrastruktur

Tar hele fylket i bruk

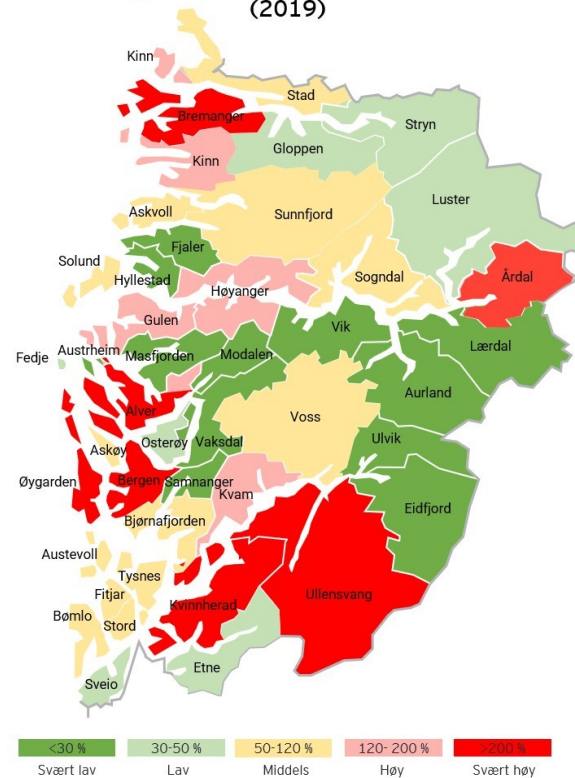
Det er en tydelig sammenheng mellom hvor verdiskapningen i dag er størst, hvor punktutslippene er og hvor potensialet for grønt skifte er størst

Hvor skjer verdiskapningen?

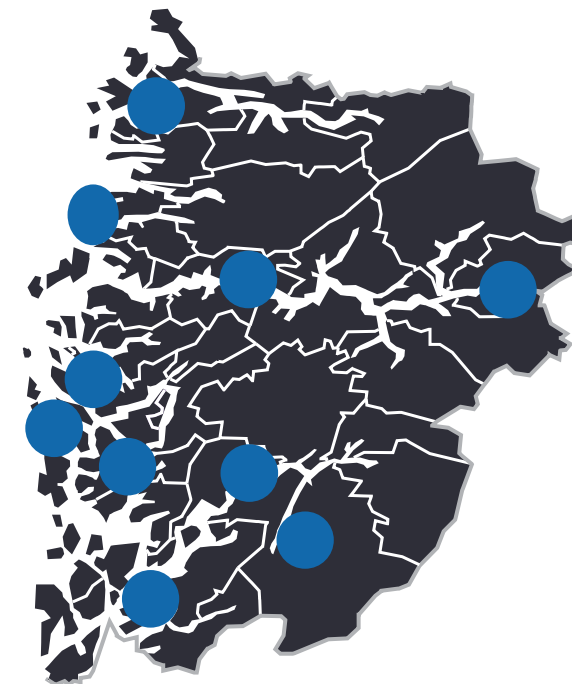

Hvor er utslippene størst?

Punktutslipp per kommune i Vestland sammenlignet med landsgjennomsnittet (99 714 tonn CO2-ekv.) (2019)

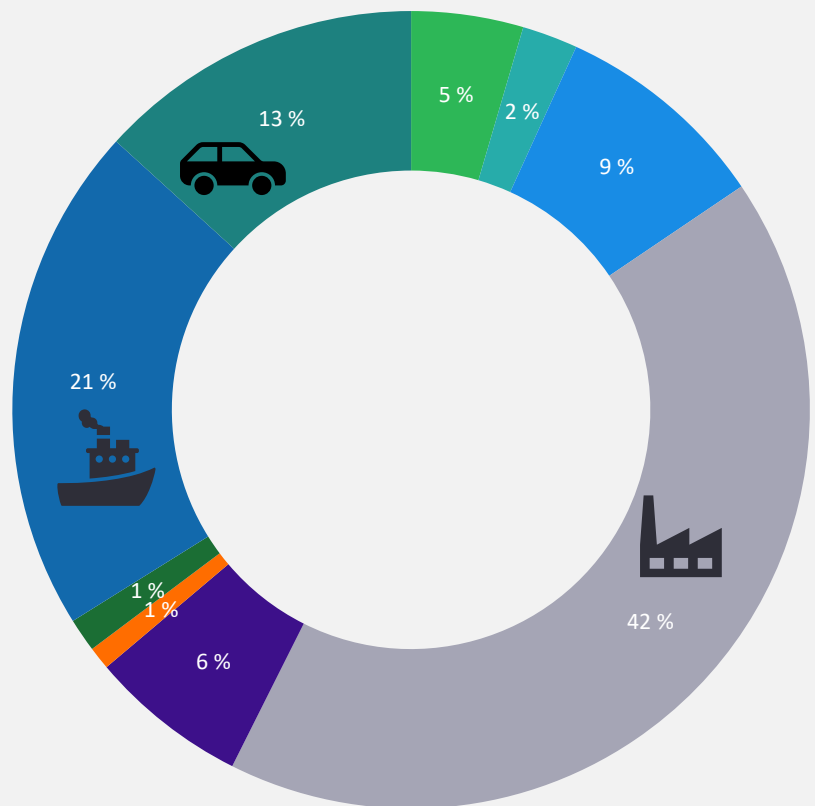
Hvor er potensialet størst?

Vestland er utslippsfylket nummer 1. Innsatsen på dekarbonisering må rettes inn mot det som skaper størst effekt - industri, olje og gass, sjøfart og veitrafikk

Utslipp fordelt på sektor, 2019

Store punktutslipp i fylket i 2019

Equinor Mongstad raffineri

1 750 000 tonn CO2-ekvivalenter

Hydro aluminium Årdal

374 300 tonn CO2-ekvivalenter

Hydro Husnes

306 120 tonn CO2-ekvivalenter*

Tizir Titanium & Iron AS

257 600 tonn CO2-ekvivalenter

BIR Avfallsenergi

229 000 tonn CO2**

Elkem Bremanger

197 700 tonn CO2-ekvivalenter

Verdikjedene fra Vestlandsscenarioene må realiseres for å sikre økt konkurransekraft

Sjømat/havbruk

Grønn skipsfart

Havvind

CCS

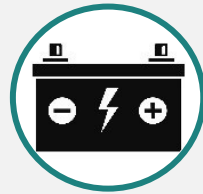
Mineraler og lettmetaller

CCU

Hydrogen

Batterier

Bærekraftig reiseliv

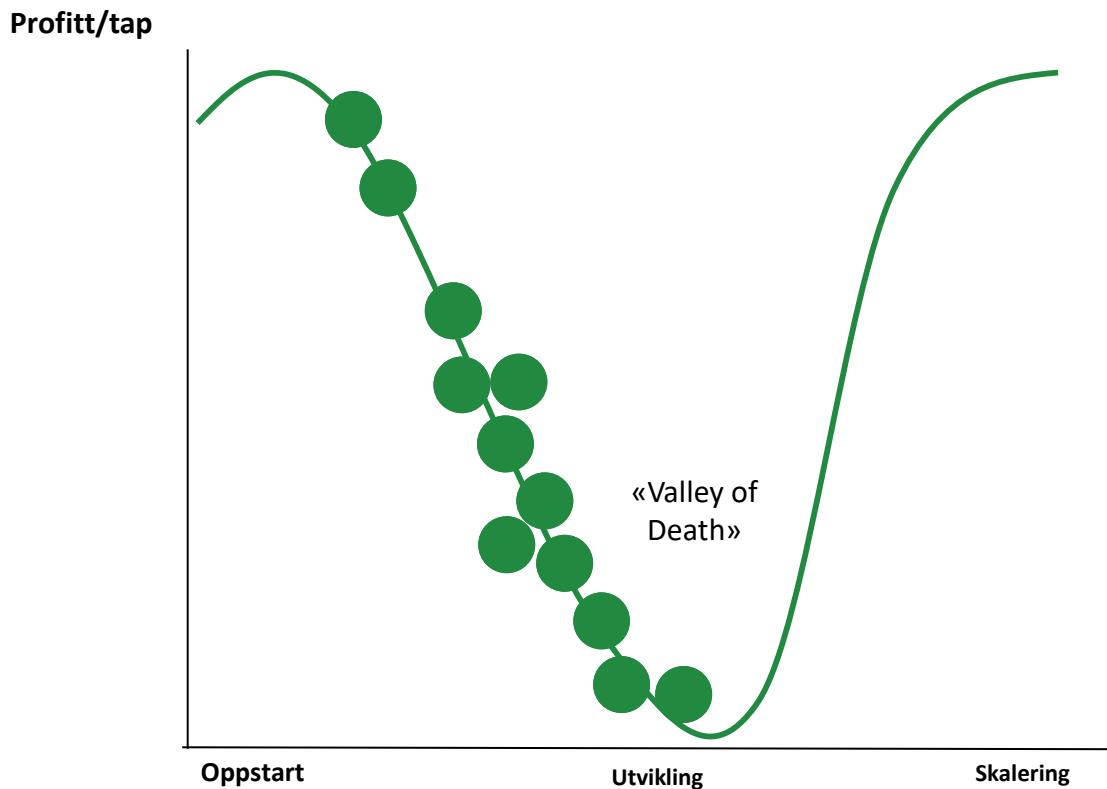
Energisystemer

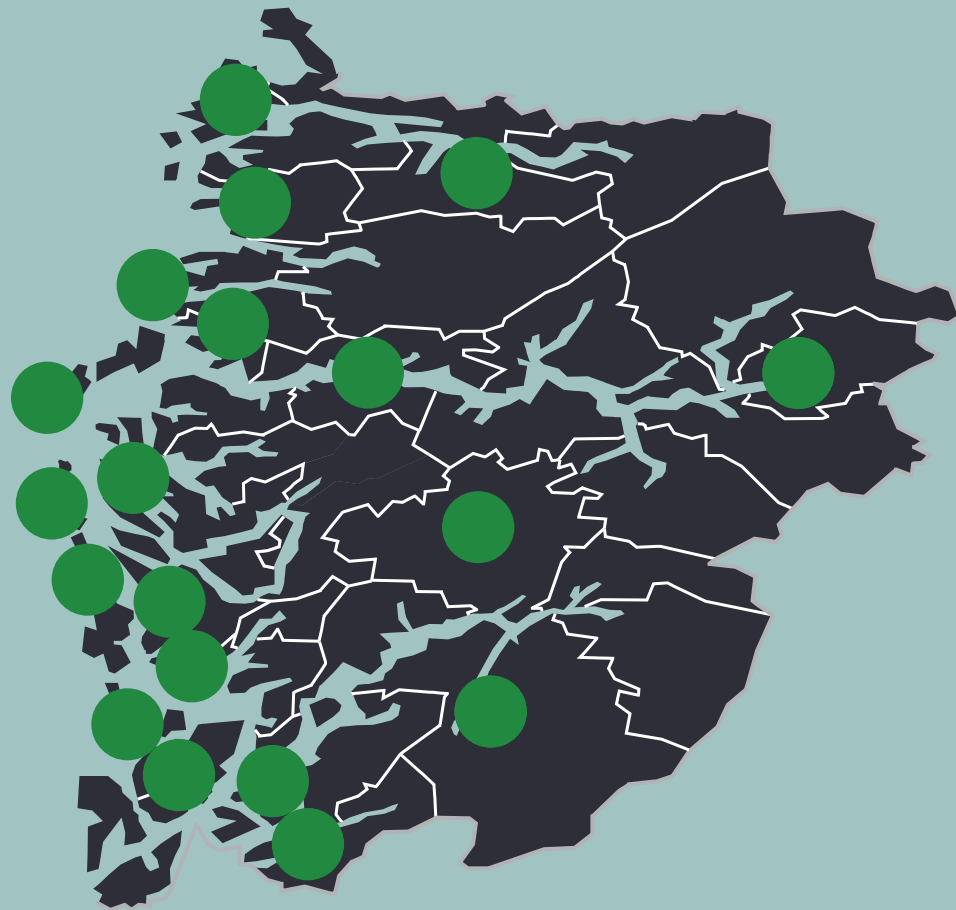
Sirkulære modeller

- Når «tipping point» for de nye verdikjedene vil være er usikkert i en tiårshorisont.
- De nye verdikjedene må bygges og skaleres for å bli nye norske industrier.
- De nye verdikjedene er havbaserte og Vestland er strategisk plassert for å utvikle disse.
- I Grøn region har vi analysert status på de nye verdikjedene i Vestland.

Satsingene på de nye grønne verdikjedene i fylket er fragmentert og befinner seg i idéfasen eller pilotfasen

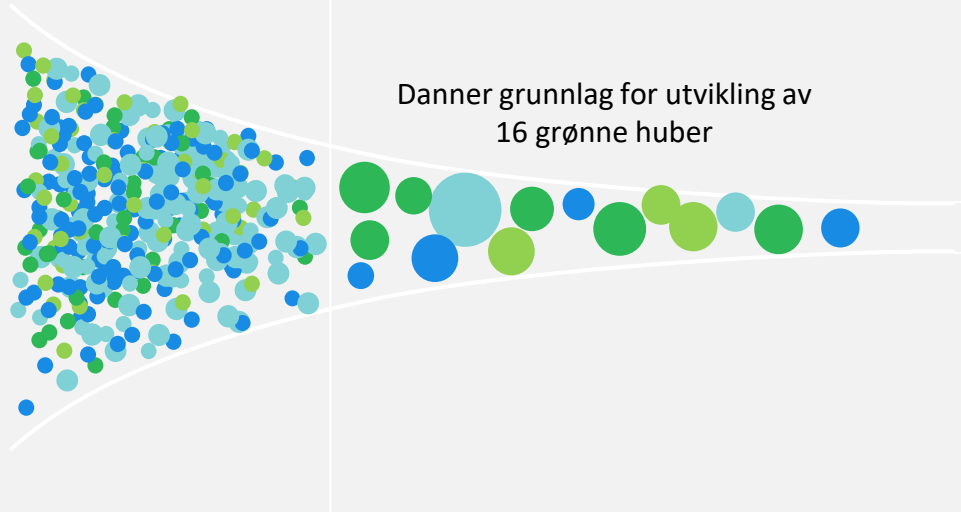
● Forretningsmuligheter som ikke når skaleringsfasen

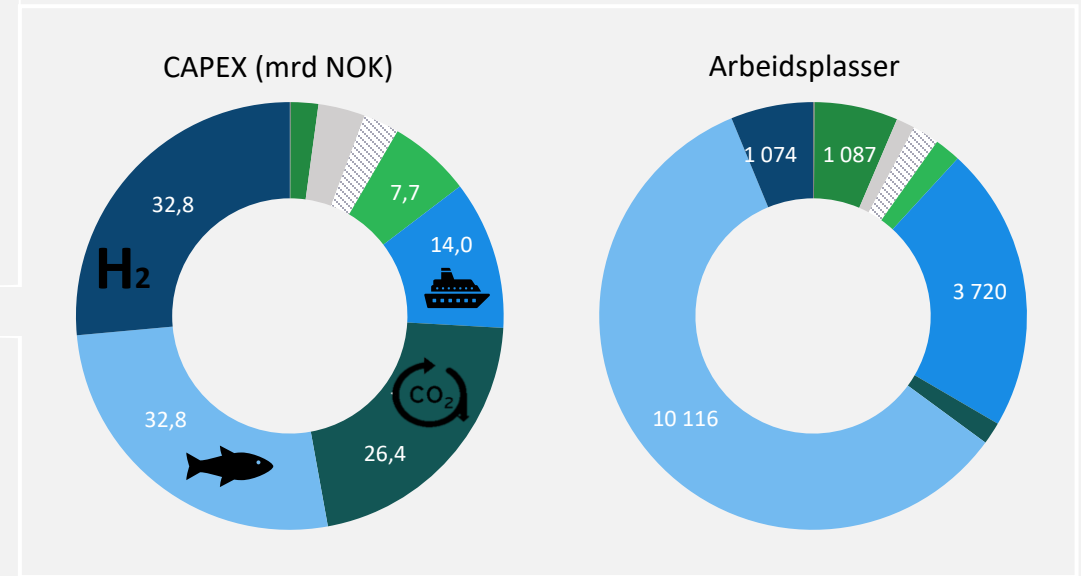

250+ enkeltstående grønne innovasjonsprosjekter danner grunnlag for samarbeid i 16 grønne huber med stort potensiale. Disse utgjør Vestlandsporteføljen

> 250 enkeltstående innovasjonsprosjekter

Investeringsbehov og potensielle arbeidsplasser i de 16 grønne hubene

Investeringskostnader

Arbeidsplasser

~ 224,2 mrd NOK

~ 17 200

Vestlandsporføljen 2021 er:

Maritim

Hjeltefjorden

Åpnes, Kildu, Kollnes, Skarvågen og Mørøy

CO ₂	Arbeidsplasser
38,7 mrd NOK	3850

Hjeltefjordbassenget

Fensfjorden

Mongstad, Skjovika og Slesjø

CO ₂	Arbeidsplasser
17,4 mrd NOK	1210

Fensfjordbassenget

Maritim teknologiklynge

Sunnhordland

CO ₂	Arbeidsplasser
1 mrd NOK	156

Maritim teknologiklynge

Norges grønneste forsyningsbase

Fjell

CO ₂	Arbeidsplasser
12 mrd NOK	200

Fjord Base

Energiløyn Lutelandet

H.A.F.S

CO ₂	Arbeidsplasser
4 mrd NOK	300

Lutelandet

Industriell

Hardanger Hub

Tyssedal og Odda

CO ₂	Arbeidsplasser
17 mrd NOK	300

Hardanger Hub

Årdal teknologipark

Øvre Årdal

CO ₂	Arbeidsplasser
4,8 mrd NOK	300-500

Årdal teknologipark

Sirkulære Høyanger

Høyanger

CO ₂	Arbeidsplasser
1 mrd NOK	156

Sirkulære Høyanger

Grøn Næringspark Kvinnherad

Kvinnherad

CO ₂	Arbeidsplasser
6,1 mrd NOK	237

Grøn Næringspark Kvinnherad

Bio

EcoFjord biogass

Gloppen

CO ₂	Arbeidsplasser
178 mrd NOK	100

Bio-Gloppen

Bio-Voss

Voss

CO ₂	Arbeidsplasser
13,9 mrd NOK	30

Bio-Voss

Bio-Bergen

Bergen

CO ₂	Arbeidsplasser
400 mrd NOK	30

Bio-Bergen

Bio-Sunnhordland

Stord og Etne

CO ₂	Arbeidsplasser
236 mrd NOK	200

Bio-Sunnhordland

Marin

Havbyen Bergen

Bergen

CO ₂	Arbeidsplasser
4,9 mrd NOK	8.300

Havbyen Bergen

Havregionen Fjordane

Fjordane

CO ₂	Arbeidsplasser
8,7 mrd NOK	564

Havregionen Fjordane

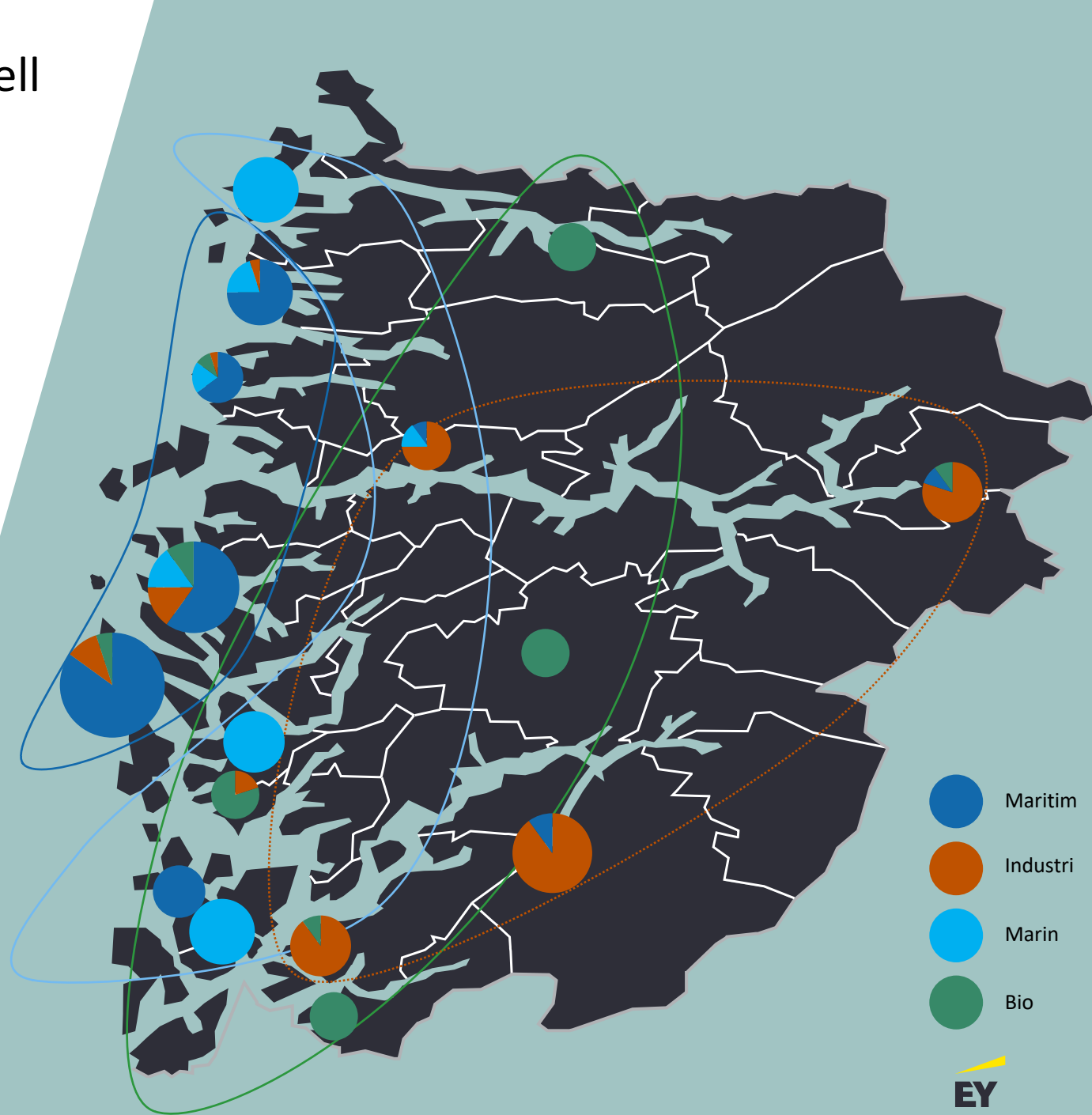
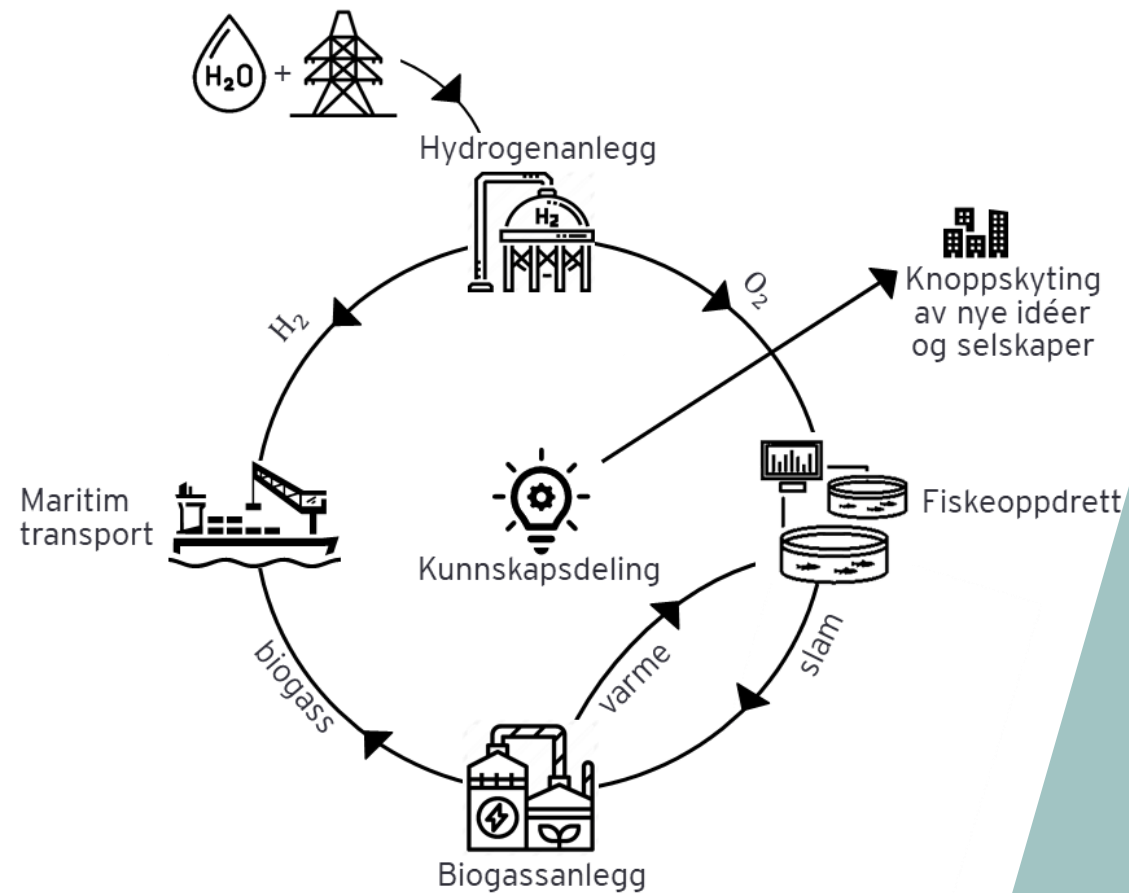
Havregionen Sunnhordland

Sunnhordland

CO ₂	Arbeidsplasser
7,1 mrd NOK	943

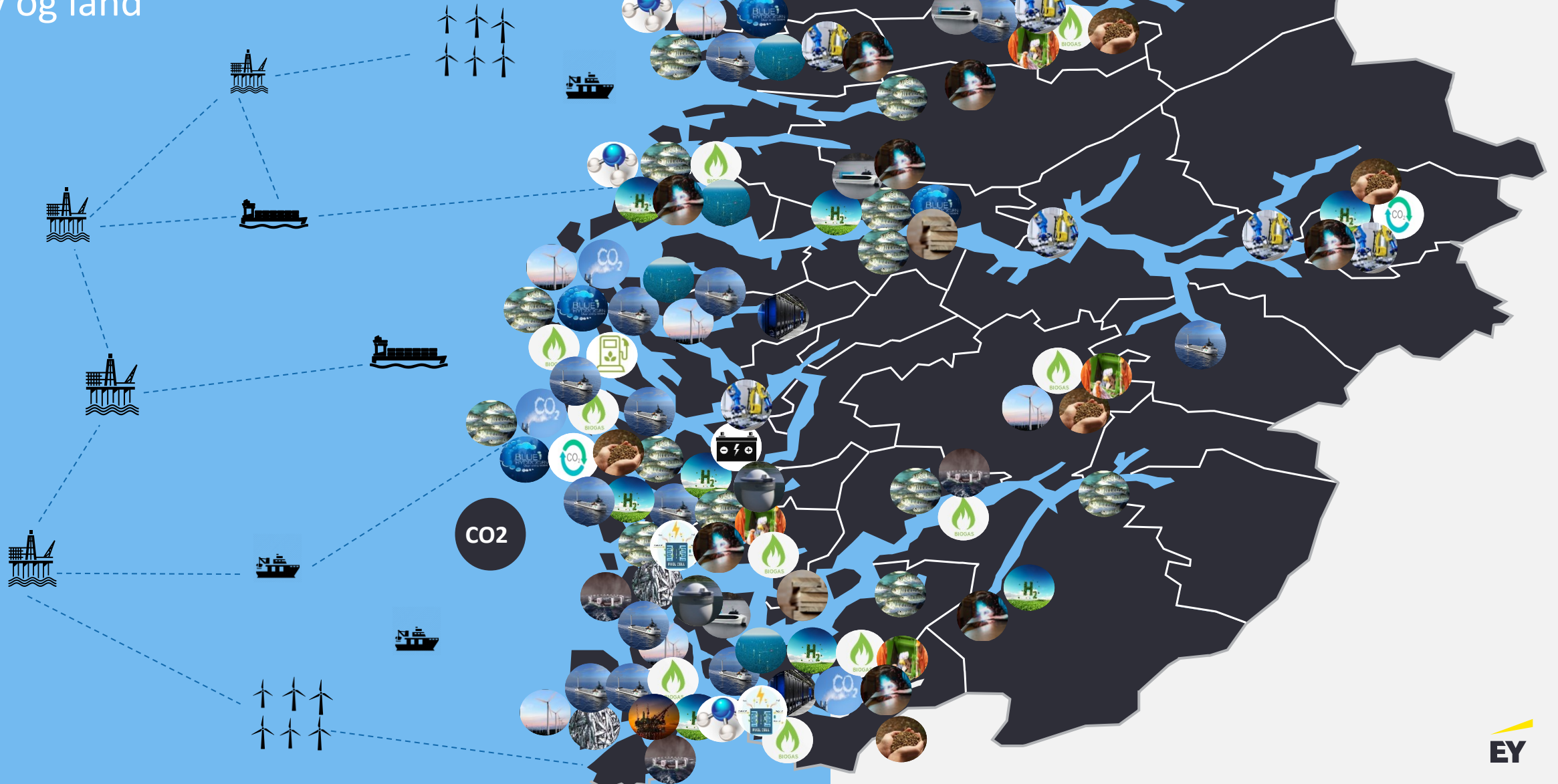
Havregionen Sunnhordland

De grønne hubene realiseres med industriell symbiose og felles infrastruktur

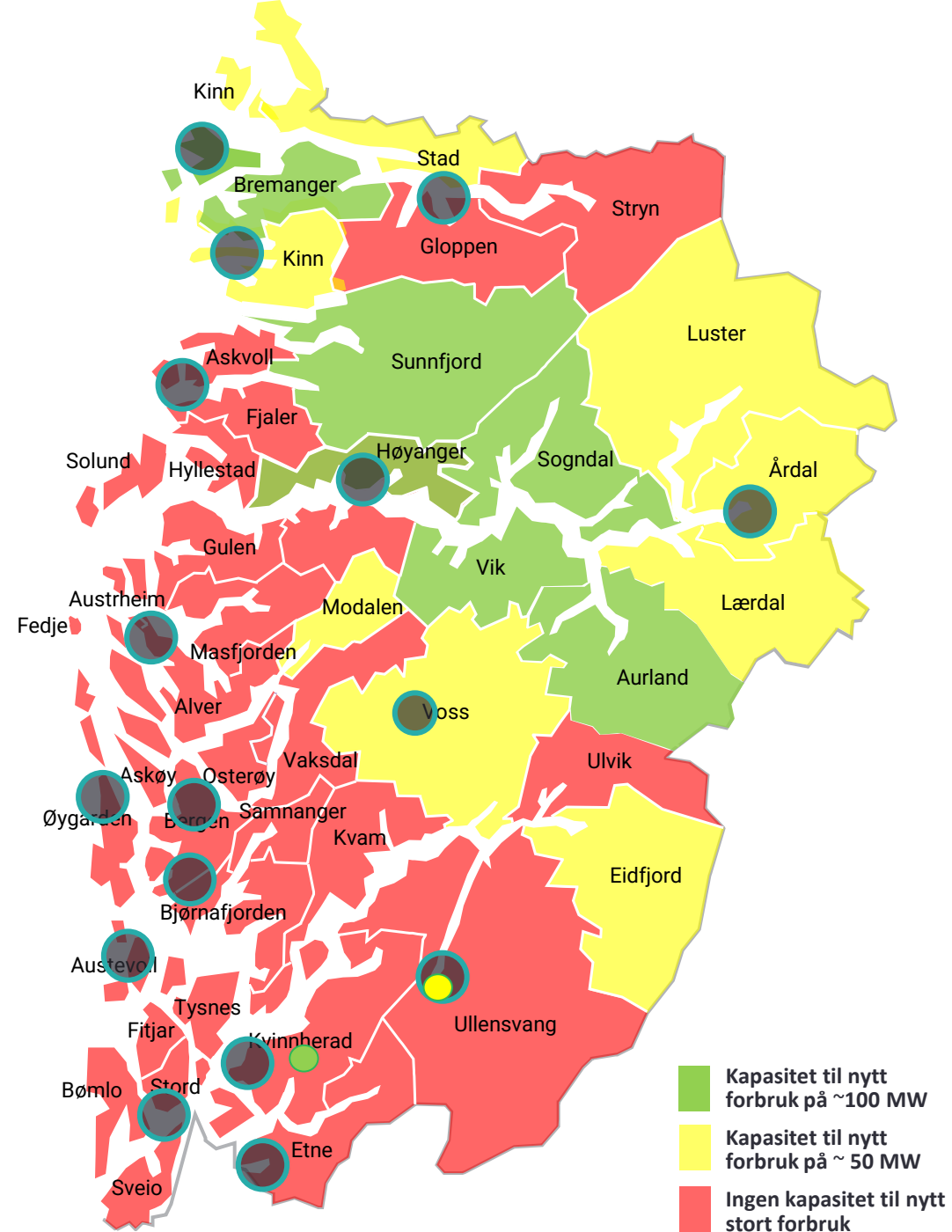

For å realisere målene og de nye verdikjedene må Vestland bygge et nytt energisystem og grønn infrastruktur mellom hav og land

De grønne hubene krever kraft for realisering
... og skal bygges i områder med lite
nettkapasitet

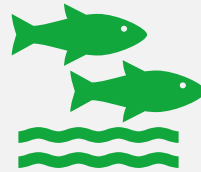

Team Grøn region har i 2021 prioritert fire kamper som må vinnes nå

Bygge verdensledende grønne huber gjennom industriell symbiose

Ta posisjonen som den globalt ledende havregionen

Bygge innovativ grønn infrastruktur

Øke tempoet gjennom prioritering og best samarbeidsrigg

Den magiske formelen for suksess er bærekraftsmål nummer 17 – samarbeid for å nå målene

20
22-25

► Til vedtak i FT 15. desember 2021

Kritiske oppdrag

Dette må vi gjøre for at Vestland skal bli det leiande verdiskapingsfylket basert på berekraftig bruk av naturressursar, grøn næringsutvikling og innovasjon:

Bygge strategiske
grøne hubar
gjennom industriell
symbiose

Ta posisjon som den
globalt leiande
havregionen

Bygge innovativ
grøn infrastruktur

Sikre det biologiske
mangfaldet og ta
vare på matjorda

Auke tempoet gjennom prioritering og best samarbeidsrigg

Kompetanseløft for det grønne skiftet

- Kompetanseløft t.d. innan industriell symbiose og industri 4.0 (AI, automatisering)
  - Nye utdanningar (både ordinære og EVU)
  - Spisse innhaldet i eksisterande utdanningar
  - Tverrgående tema i alle utdanningar
- Bygge kapasitet – forskning og utdanning
- Omsette kunnskap og kompetanse

Korleis gjere dei utan
eller låg formell
kompetanse relevante
for framtidas arbeidsliv

- Ungdom, innvandrarar, eldre
arbeidstakarar, etc
- “Just transition”
- Kamp om arbeidskrafta

